

Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne

Pakiet 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000 oraz Pakiet 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura

- ✚ **Cel, dla którego realizowane są pakiety:**
  - **poprawa warunków bytowania zagrożonych gatunków ptaków**, których siedliska lęgowe są związane z trwałymi użytkami zielonymi występującymi na obszarach specjalnej ochrony ptaków (OSO), poprzez dostosowanie użytkowania do wymogów gatunków ptaków gniazdujących na łąkach i pastwiskach oraz ekstensyfikację gospodarowania na obszarach OSO (**Pakiet 4**),
  - **utrzymanie bądź przywrócenie właściwego stanu lub zapobieganie pogarszaniu się stanu cennych siedlisk przyrodniczych** określonych według typów siedlisk klasyfikacji Dyrektywy siedliskowej, chronionych w ramach sieci Natura 2000 oraz innych cennych przyrodniczo siedlisk występujących na łąkach i pastwiskach, poprzez stosowanie tradycyjnych i ekstensywnych sposobów użytkowania poszczególnych siedlisk oraz siedlisk leżących poza obszarami Natura 2000 (**Pakiet 4 i 5**).
- ✚ **Pakiety ukierunkowane na ekstensyfikację gospodarowania**, stosowanie odpowiednich ilości i terminów wykonywanych pokosów lub intensywności wypasu na cennych siedliskach przyrodniczych lub siedliskach zagrożonych gatunków ptaków, znajdujących się na obszarach Natura 2000 oraz cennych siedliskach przyrodniczych znajdujących się poza obszarami Natura 2000, co wpływa pozytywnie na różnorodność biologiczną.
- ✚ **Płatność przyznawana jest do trwałych użytków zielonych** (na obszarach Natura 2000 w przypadku Pakietu 4 i znajdujących się poza tymi obszarami w przypadku Pakietu 5), **lub do** obszarów gruntów niebędących użytkami rolnymi, na których występują typy siedlisk przyrodniczych lub siedliska lęgowe ptaków (Pakiet 4), **zw. obszary przyrodnicze**.
- ✚ **Wymogi jakie muszą zostać spełnione w ramach Pakietu 4 i 5:**
  - **obowiązek posiadania planu działalności rolnośrodowiskowej;**
  - **obowiązek posiadania dokumentacji przyrodniczej** wykonanej przez eksperta przyrodniczego (wyjątek: wariant 4.7 Ekstensywne użytkowanie na OSO), na formularzu udostępnionym przez ARiMR, w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia lub w roku rozpoczęcia lub w drugim roku realizacji danego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego;
  - **obowiązek zachowania wszystkich trwałych użytków zielonych i elementów krajobrazu** nieużytkowanych rolniczo;
  - na obszarze objętym Pakietem 4 i 5 **zakazuje się:**

- ✓ **przeorywania, wałowania, stosowania osadów ściekowych, stosowania podsiewu oraz mechanicznego niszczenia struktury glebowej,**
  - ✓ **włókowania** w okresie od dnia:
    - ✓ 1 kwietnia do dnia 1 września na obszarach nizinnych (poniżej 300 m n.p.m.),
    - ✓ 15 kwietnia do dnia 1 września na obszarach wyżynnych i górskich (powyżej 300 m n.p.m.),
  - ✓ **stosowania środków ochrony roślin** z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych gatunków inwazyjnych z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych),
  - ✓ **tworzenia nowych, rozbudowy i odtwarzania istniejących urządzeń melioracji wodnych**, za wyjątkiem konstrukcji urządzeń mających na celu dostosowanie poziomu wód, wykorzystując istniejące urządzenia melioracji wodnych do wymogów siedliskowych gatunków lub siedlisk będących przedmiotem ochrony w danym pakiecie, jeżeli takie działania zostaną dopuszczone przez eksperta przyrodniczego, a w przypadku wariantu 4.7 – przez doradcę rolnośrodowiskowego,
  - ✓ **składowania biomasy wśród kęp drzew i zarośli, w rowach, jarach i innych obniżeniach terenu** (położonych na działkach zadeklarowanych we wniosku).
- **w przypadku ochrony siedlisk lęgowych ptaków w zależności od występujących gatunków** np. rycyka, kszczyka, krwawodzioba, czajki, wodniczki, dubelta, kulika wielkiego, w załączniku nr 2 do rozporządzenia rolno-środowiskowo-klimatycznego określone zostały szczegółowe wymogi w odniesieniu do: **sposobu użytkowania, terminów koszenia, odsetka powierzchni pozostawionej bez koszenia, częstości pokosu, maksymalnej obsady zwierząt, terminów wypasu, ograniczenia dawki nawozów, wapnowania (Pakiet 4).**
  - **w przypadku: ekstensywnego użytkowania trwałych użytków zielonych na Obszarach Szczególnej Ochrony ptaków (OSO)- Pakiet 4, ochrony zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych, zalewowych łąk selernicowych i słonorośli, muraw, półnaturalnych łąk wilgotnych, półnaturalnych łąk świeżych, torfowisk,** w załączniku nr 2 do rozporządzenia rolno-środowiskowo-klimatycznego określone zostały szczegółowe wymogi w odniesieniu do: **sposobu użytkowania, terminów koszenia, odsetka powierzchni pozostawionej bez koszenia, liczby pokosów, maksymalnej obsady zwierząt, terminów wypasu, ograniczenia dawki nawozów, wapnowania, bronowania.**
- ✚ Płatność w ramach tego pakietu przyznawana jest **rolnikowi**, jeżeli **posiada użytki rolne lub obszary przyrodnicze** położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o **powierzchni nie mniejszej niż 1 ha**, a w przypadku **zarządcy**, jeżeli **posiada obszary przyrodnicze o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha.**

- + Płatności w ramach działania są **przyznawane corocznie, przez okres 5-letniego zobowiązania**, rolnikom lub zarządcom, którzy dobrowolnie przyjmują na siebie zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne w zakresie danego pakietu lub wariantu. Płatność w całości lub w części rekompensuje utracony dochód i dodatkowo poniesione koszty.
- + W przypadku płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej (PROW 2014-2020) **rekompensata kosztów transakcyjnych** przysługuje w ramach Pakietu 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000, Pakietu 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000.
- + W przypadku ubiegania się o **rekompensatę kosztów transakcyjnych**, należy zaznaczyć odpowiednie pola „w tym przyznanie kosztów transakcyjnych” na pierwszej stronie Wniosku o przyznanie płatności na rok 2020.
- + Możliwość realizacji zobowiązania w ramach Pakietu 4 pod warunkiem braku sprzeczności działań obligatoryjnych i fakultatywnych zawartych w PZO lub PO z wymogami określonymi dla danego wariantu;
- + W przypadku sprzeczności działań fakultatywnych – obowiązek dostarczenia pisemnego potwierdzenia możliwości realizacji zobowiązania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska sprawującego nadzór nad danym obszarem Natura 2000;
- + W ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego płatności podlegają **degresywności** w zależności od powierzchni deklarowanej do płatności:
  - **100% stawki podstawowej** – za powierzchnię **od 0,10 ha do 50 ha**;
  - **75% stawki podstawowej** – za powierzchnię **powyżej 50 ha do 100 ha**;
  - **60% stawki podstawowej** – za powierzchnię **powyżej 100 ha**.Powyższej degresywności nie stosuje się dla powierzchni zadeklarowanych w **Pakiecie 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000 położonych w granicach Parków Narodowych.**
- + **Łączenie różnych zobowiązań oraz różnych działań na działce rolnej.** Płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna **do tego samego obszaru może być przyznana tylko z tytułu realizacji jednego zobowiązania** (jednego pakietu lub wariantu). W przypadku deklaracji przez rolnika lub zarządcę na działce rolnej **więcej niż jednego wariantu lub pakietu, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna jest przyznawana do zobowiązania, dla którego przewidziano wyższą stawkę płatności** na 1 ha.
- + **Stawki płatności:**

Pakiet	Wariant	Stawki płatności
Pakiet 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000	Ochrona siedlisk przyrodniczych:	
	4.1. Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	1 276 zł/ha
	4.2. Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla	1 043 zł/ha
	4.3. Murawy	1 300 zł/ha
	4.4. Pódnaturalne łąki wilgotne	911 zł/ha
	4.5. Pódnaturalne łąki świeże	1 083 zł/ha
	4.6. Torfowiska	
	4.6.1. Torfowiska - wymogi obowiązkowe	600 zł/ha
	4.6.2. Torfowiska - wymogi obowiązkowe i uzupełniające	1 206 zł/ha
	4.7. Ekstensywne użytkowanie na obszarach specjalnej ochrony ptaków (OSO)	600 zł/ha
	Ochrona siedlisk lęgowych ptaków:	
	4.8. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: rycyka, kszycza, krwawodzioba lub czajki	890 zł/ha
	4.9. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: wodniczki	1 199 zł/ha
4.10. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: dubelta lub kulika wielkiego	1 070 zł/ha	
4.11. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: derkacza	642 zł/ha	
Pakiet 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000	Ochrona siedlisk przyrodniczych:	
	5.1. Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	1 276 zł/ha
	5.2. Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla	1 043 zł/ha
	5.3. Murawy	1 300 zł/ha
	5.4. Pódnaturalne łąki wilgotne	911 zł/ha
	5.5. Pódnaturalne łąki świeże	1 083 zł/ha
	5.6. Torfowiska	
	5.6.1. Torfowiska – wymogi obowiązkowe	600 zł/ha
5.6.2. Torfowiska – wymogi obowiązkowe i uzupełniające	1 206 zł/ha	